Nr. 118. Czwartek, 22 Maja 1924. Rok 114.

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie wieczorem.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Adres Redakcji: Lwów, ul. Chorążczyzny 31 (Tel. 178).
Adres Administracji: Lwów, ul. Podwale 3 (Tel. 73).

Cena pojedyńczego egzemplarza 250.000 Mp.

Na dworcach kolejowych poza Lwowem 300.000 Mp.

Redaktor Naczelny: JERZY KONARSKI.

Telefon Redaktora Naczelnego 330.
Telefon domowy Redaktora Naczelnego 192.

Jeszcze w sprawie teatralnej.

Lwów 21 maja.

Konkurs na dyrektora teatró miejskich dotychczas nie zosta rozpisany.

Na upór nie ma lekarstwa Nic nie pomogły głosy prasy, domagające się z całą stanowczością zmiany stosunków teatralnych; na nic się nie zdał osąd inteligentnej publiczności, pragnącej powrotu dawnych świetnych czasów teatru lwowskiego; jak groch o ścianę odbiły się od zakamieniałej komisji teatralnej rady i wskazówki ludzi fachowych — wszystko pozostało po dawnemu.

Upór i zacietrzewienie bezmyślne przynosi nieobliczalne szkody poszczególnej jednostce. Jest to jednak prywatna sprawa, za którą ona jest tylko wobec siebie odpowiedzialna. Rzecz staje się stokroć gorszą, skoro wchodzi w grę sprawa publiczna Wówczas upór zasługuje na bardzo ostre potępienie.

Tak się rzecz ma u nas z bolączką teatralną. Innej nomenklatury wymyśleć dla niej nie umiemy. Jest to wrzód, który domaga się radykalnego i szybkiego zabiegu A tymczasem nic nie zapowiada, by ten zabieg istotnie był w planie komisji teatralnej.

Podzieliła ona Lwów na dwa obozy: przyjaciół i wrogów „teatru polskiego na Kresach" i dyrektora Czarnowskiego. Zapatrywanie na wskróś błędne. Krytyk teatru nie musi być koniecznie jego wrogiem; bezmyślny chwalca — wypróbowanym przyjacielem.

Logicznie myśląc należałoby dojść do wyniku wprost przeciwnego. Niestety u nas o taki logiczny sąd trudno. Łatwiej wykrzyknąć: wróg, podsunąć twierdzenie o ukrytym własnym interesie krytykującego i brnąć dalej w kar.go dnem głupstwie. Tego rodzaju metoda nie wymaga trudu i pracy, wyklucza nawet myślenie o naprawie zła.

Niechaj w teatrach miejskich panuje nadal bezprogramowość indolencja; niechaj poziom ich twi dalej niżej zera, chwal y znajdą się zawsze — to p. Chlamtaczowi i komisji teatralnej wystarczy w zupełności.

A jednak przeżywaliśmy chwile złudy. Sądziliśmy, że profesor Kazimierzowej Wszechnicy, znakomity prawnik, człowiek wysokiej wiedzy i kultury, ująwszy w swe dłonie ster teatrów, tej — jak na ratuszu wyrażić się lubią — „polskiej placówki na Wschodnich Kresach", zdoła nią pokierować ku pożytkowi i chlubie miasta. Niestety zetknięcie się bliższe stałe prof. dr. Marcelego Chlamtacza z magistrackiem koltuństwem, wpłynęło nań fatalnie: oczekiwania zawiódł, rozczarował bardzo przykro.

Nie idzie nam dzisiaj o osobę dyr. Czarnowskiego, pisalibyśmy się nawet na przypuszczenie, że jego oferta może być najlepszą dla miasta, jednak i to wiemy, że między może a musi wielka zachodzi różnica, żądamy więc w imię dobra publicznego dokonania próby, czy p. Czarnowski jest istotnie jedynym w Polsce kandydatem na kierownika teatrów miejskich we Lwowie.

Wkroczyliśmy już w drugą połowę maja, za tygodni kilka zamykamy rok teatralny, głucho jednak dotychczas o rozpisaniu konkursu wedle zasad przyjętych w środowiskach, posiadających bodaj luźny związek z kulturą.

Taki jawny, publiczny konkurs jest konieczny. Z góry wykluczone zeń być winny wszelkiego rodzaju krętactwa i szacherki magistrackie, a wówczas przekonamy się, czy teatry lwowskie istotnie zdane być muszą na fachowe kierownictwo obecnej dyrekcji.

Czekamy skutku słów naszych.

Widmo nowej klęski głodowej na Ukrainie.

LICHY STAN ZASIEWÓW. — PRZESILENIE GOSPODARCZE. — NOWA „PROLETARYZACJA" BURŻUJÓW KOMUNISTYCZNYCH.

(Telegram własny „Gazety Lwowskiej")

Pogranicze sow., 21 maja.. Z Kijowa donoszą: Wedle urzędowych danych, coraz wyraźniej zaznacza się widmo nowej klęski głodowej na Ukrainie sow. Widoki tegorocznych zbiorów są b. małe, szczególnie zaś licho zapowiada się stan zasiewów jarych. Z powodu nadzwyczajnych chłodów i zimna, które nie ustawały aż do końca pierwszej połowy maja, większość roli przeznaczonej pod zasiewy jare leży odłogiem. W razie gdyby nawet warunki atmosferyczne dalej dopisywały — tegoroczne urodzaje jednak nic mogą wystarczyć na wyżywienie tubylczej ludności, nie mówiąc już o konieczności natychmiastowego zastanowienia wszelkiego eksportu zbożowego zagranicę.

Pod wpływem tych niepomyślnych horoskopów chłopi już obecnie zatrzymują resztki zapasów zbożowych na wsi, odmawiając sprzedaży dla potrzeb ludności miejskiej. Z tego też powodu kryzys aprowizacyjny na Ukrainie zaostrzył się w ostatnim czasie, powodując zarazem przesilenie na całym froncie gospodarczym.

Równocześnie trwają w dalszym ciągu prześladowania „Nepowców" i wogóle wszystkich osób, które w ten lub inny sposób skorzystały z „wolności" nowego kursu ekonomicznego. W wtajemniczonych kołach utrzymuje się pogłoska, że „Sownarkom" ma w tych dniach ogłosić dekret o konfiskacie całego majątku (ruchomego i nieruchomego), nabytego przez ludność rosyjską w czasie panowania bolszewickiego. Ma to doprowadzić do ponownej proletaryzacji t. zw. „burżuazji nepowskiej" czyli pozbawienia na rzecz sowietów tego wszystkiego, co „Nepowcy" nabyli w rezultacie swej ciężkiej „pracy odrodzeniowej". Twierdzą również, że projekt tego dekretu spotkał się ze stanowczą opozycją ze strony grupy wpływowych dygnitarzy sowieckich, którzy sami zrobili wielką fortunę na „Nepie" (Zinowjew, Trocki i inni) i wobec tego teraz zwalczają inicjatorów i zwolenników tego „arcyradykalnego" projektu.

VOTUM NIEUFNOŚCI DLA MIN. SPRAWIEDLIWOŚCI.

(Telefonem od naszego koresp.)

Warszawa, 21. maja. (X) Dzisiejszy „Robotnik" donosi, iż posłowie socjalistyczni zamierzają na posiedzeniu Sejmu podnieść wniosek nagły, wyrażający Ministrowi sprawiedliwości Wyganowskiemu votum nieufności z powodu rozstrzelania w Łodzi komunisty Engla.

PRAGMATYKA SŁUŻBOWA.

Warszawa 20 maja (Tel. G. L.) W najbliższym czasie ustawa o nauczycielskiej pragmatyce służbowej pracowników państwowych będzie przedstawiona Radzie Min. Projekt wzoruje się na pragmatyce pracowników państw. innych kategorji. Zawiera 11 rozdziałów.

AKADEMJA LOTNICZA W ŁODZI

Łódź, 20. maja. (Tel. G. L.) Przy licznym udziale publiczności odbyła się dziś o godz. 8 wiecz. w sali Filharmonji Akademja lotnicza, na której obecny był Min. spr. wojsk. gen. Sikorski. Akademje zagaił Min. Sikorski krótkiem przemówieniem. Przemówienie gen. Sikorskiego zostało przyjęte burzliwymi oklaskami przez zebranych na sali przedstawicieli wszystkich warstw społeczeństwa łódzkiego. Następnie demonstrowano szereg filmów lotniczych poczem płk. Grendziński wygłosił odczyt o rozwoju lotnictwa aż do chwili obecnej

STOSUNKI POLITYCZNE NA BAŁKANACH.

Wiedeń, 20. maja. (Tel. G. L.) „Neue Freie Presse" zamieszcza artykuł zajmujący się kwestją, jak się ułożą stosunki polityczne na Bałkanach po utworzeniu się nowego rządu we Francji. Zdaniem korespondenta na Bałkanach istnieją dwie grupy: jedna rusofilska, a druga antyrosyjska. Do grupy antyrosyjskiej należą Rumunja i Turcja. Państwa te pragną razem z Polską utworzyć ścisły związek celem obrony przed imperjalizmem rosyjskim. Benesz stara się użyć grupy rusofilskiej jako czynnika do utorowania porozumienia pomiędzy Francją a Rosją.

P. WACHOWIAK WOJEWODĄ POMORSKIM.

Warszawa, 21. maja. (Tel. G. L.) Rada Min. przedstawiła Prezydentowi Rzplitej wniosek o nominację p. Wachowiaka Wojewodą pomorskim. P. Wachowiak objąłby z dn. 1. czerwca urzędowanie.

DEKORACJA GEN. ST. HALLERA WIELKIM KRZYŻEM OFIC. LEGJI HONOROWEJ.

Paryż, 20. maja. (Tel. G. L.) Marszałek Foch udekorował osobiście Wielkim Krzyżem oficerskim Legji Honorowej polskiego szefa sztabu armji gen. Stanisława Hallera. Gen. Haller wydał wczoraj obiad na dwadzieścia kilka osób, w którym wzięli udział przedstawiciele wyższych sfer wojskowych francuskich pod przewodnictwem marszałka Focha.

Utworzenie Uniwersytetu ukraińskiego we Lwowie.

Warszawa, 21. maja. (Tel. G. L.) Posłowie PPS. na wczorajszem posiedzeniu sejmowem zgłosili wniosek nagły, zawierający projekt ustawy o utworzeniu we Lwowie uniwersytetu z ukraińskim językiem wykładowym. Uniwersytet ten miałby być równorzędny innym wyższym uczelniom w kraju i narazie posiadałby wydziały filologiczny i prawny, później lekarski.

HERRIOT PRZYBYŁ DO PARYŻA.

Paryż, 20. maja. (Tel. G. L.) Przyjazd Herriota do Paryża spodziewany jest dziś. Przed końcem tygodnia Herriot przyjęty będzie w pałacu elizejskim przez Milleranda. Rozmowa ta zapoczątkuje zwykłe rokowania przed utworzeniem nowego gabinetu. Dotychczasowa sytuacja nie jest zupełnie jasna. W wypadku gdyby gabinet został utworzony przez radykalnych socjalistów bez udziału socjalistów, przewidywany jest udział w rządzie następujących polityków: Bienenaime, Martin, Francois, Albert, Demonsie, Violette, Godard i Lavalle.

POŻYCZKA AMERYKAŃSKA DLA BELGJI.

Paryż, 20. maja. (Tel. G. L.) „Chicago Tribune" donosi, że bezpośrednio po powrocie ministrów belgijskich po konferencji z Mac Donaldem, odbyła się konferencja między Theunisem i amerykańskimi bankierami w sprawie pożyczki dla Belgji. Bankierzy ci oświadczyli, że rokowania w tej sprawie należy odroczyć aż do wyjaśnienia kwestji reparacji.

HR. BÜLOW PREZYDENTEM RZESZY?

Berlin. 20 maja. (Tel. G. L.) „Acht Uhr Abendblatt" zajmuje się osobą następcy prezydenta republiki Eberta. Dziennik sądzi, że wybór padnie na hr. Bülowa, który zdaniem dziennika jest najlepszym kandydatem na stanowisko prezydenta republiki.

TRAKTAT WŁOSKO - CZECHOSŁOWACKI.

Paryż, 20. maja. (Tel. G. L.) Komentując układ, zawarty między Beneszem a Mussolinim, „Temps" stwierdza, że układ ten nie stanowi bynajmniej naśladownictwa traktatu francusko - czechosłowackiego. Mussolini pragnął uniknąć wszystkiego, co mogłoby zobowiązywać Włochy do obrony traktatu wersalskiego. Według „Tempsa", rząd włoski zamierza ograniczyć swoją działalność i wpływy do środkowej Europy wschodniej. „Temps" obawia się, aby ta bezinteresowność Włoch w stosunku do traktatu wersalskiego nie obudziła niepożądanych nadziei u skrajnych niemieckich nacjonalistów.

Reforma stosunków na Kresach.

DYSKUSJA NAD REFERATEM MINISTRA OŚWIATY. — SPRAWY WYZNANIOWE. — REORGANIZACJA POLICJI.

Warszawa, 21. maja. (Tel. G. L.) Wczoraj zakończyły się narady ogólne w sprawach kresowych. Prowadzono w dalszym ciągu dyskusję nad referatem Ministra oświecenia Miklaszewskiego. Sprawy kresowe poddane zostaną obradom w ściślych kołach rządowych, celem wypracowania konkretnych projektów ustaw. Dzienniki podają, że reforma stosunków kresowych polegać ma w sprawach wyznaniowych na nowym podziale parafji prawosławnych, reorganizacji seminarjów prawosławnych w Wilnie i Krzemieńcu, utworzeniu wydziału teologii prawosławnej przy uniwersytecie warszawskim i na szybkiem uregulowaniu sprawy konkordatu. W dziedzinie oświatowej sprawa języka wykładowego w szkołach ludowych ma być unormowana stosownie do procentu ludności. W szkołach wydziałowych i średnich nauka języka polskiego ma być obowiązująca. W dziedzinie administracyjnej ustalono program, dotyczący reorganizacji policji. Dzienniki zastrzegają się, że powyższe rezultaty obrad noszą charakter najbardziej ogólny.

Konferencja w sprawie ustawy przemysłowej.

O PRZYŚPIESZENIE WPROWADZENIA W ŻYCIE USTAWY PRZEMYSŁOWEJ. — DOTYCHCZAS PANUJE CHAOS W DZIEDZINIE ADMINISTRACJI.

Warszawa, 20. maja. (Tel. G. L.) Dnia 20. b. m. odbyła się w Min. przemysłu i handlu pod przewodnictwem p. Min. Kiedronia konferencja w sprawie projektu ustawy przemysłowej jednolitej dla całego Państwa. P. Min. Kiedroń w dłuższem przemówieniu zobrazował cel ankiety. Przypomniał zarzuty i życzenia, jakie podniesiono w związku z ankietą pisemną z roku 1922, dotyczącą pierwotnego projektu ustawy. Najbardziej rozbieżne zapatrywania wypowiedziano co do następujących kwestji: 1. Czy należy żądać dowodów uzdolnienia zawodowego od każdego, kto chce wykonywać handel lub rzemiosło. 2. Czy należy rozszerzyć listę tych rodzajów przemysłu i handlu, które wolno wykonywać dopiero po uzyskaniu pozwolenia władzy przemysłowej. 3. Czy tworzone na podstawie ustawy przemysłowej korporacje powinny być zrzeszeniami centrowemi. 4. Czy postanowienia, dotyczące Izb rzemieślniczych, należy objąć osobnym projektem ustawy. Są to tezy zasadnicze, co do których powinni się wypowiedzieć zebrani. Wniesienie projektu ustawy przemysłowej do Sejmu — zaznaczył pan Minister — jest sprawą bardzo aktualną. Ustawa ta powinna uwzględnić opinję wszystkich kół zainteresowanych, gdyż niewykonalnem jest wogóle, a tem bardziej w obecnych warunkach uchwalenie tak idealnej ustawy przemysłowej, któraby mogła w zupełności zadowolić wszystkich zainteresowanych. **Lepiej jest jednak w każdym razie przyśpieszyć wprowadzenie w życie jednolitej ustawy przemysłowej, wykazującej nawet pewne braki, aniżeli utrzymać i pogłębiać dotychczasowy chaos w dziedzinie administracji przemysłu, mający swe źródło w obowiązujących jeszcze sprzecznych ustawach i przepisach dzielnicowych.**

Po przemówieniu p. Ministra Kiedronia, szef sekcji Dobiecki przedstawił bardziej szczegółowo sprzeczne zapatrywania kół zainteresowanych w sprawach, omawianych przez p. Ministra, poczem nastąpiła obszerna dyskusja na powyżej wyłuszczone tematy.

Kronika telegraficzna.

— Wiadomość o wysłaniu delegata rządu polskiego do Ameryki w sprawie uregulowania zobowiązań polskich w Stanach Zjednoczonych jest nieścisła. Prawo uregulowania długów będzie przedmiotem narad z przybyłym do Warszawy posłem Wróblewskim.

— W dniu wczorajszym otwarto nową sesję parlamentu. W najbliższych dniach minister Duca złoży parlamentowi sprawozdanie z podróży pary królewskiej za granicę.

— 19 bm. odbyło się w Moskwie zebranie Tow. Przyjaciół Obrony Chemicznej Rosji sow., na którem wystąpił z wielkiem przemówieniem Trocki, wskazując na wielkie znaczenie gazów trujących w obecnej wojnie.

— Dotychczasowy prezydent parlamentu Rzeszy Loebe, po porozumieniu się z rządem Rzeszy, zamierza zwołać nowy parlament na posiedzenie w dniu 27 maja br.

— Na uniwersytecie wrocławskim wybuchł strajk studentów na znak protestu przeciwko rozporządzeniu ministerstwa oświaty, które podwyższa opłaty za studja do norm przekraczających 2 razy opłaty pobierane przed wojną.

— Prez. policji berlińskiej wydał zakaz urządzania obchodów na cześć Schlagettera, projektowanych przez organizacje nacjonalistyczne dnia 24 maja. Schlagetter jak wiadomo w swoim czasie został rozstrzelany przez Francuzów za akcję terorystyczną w Zagł. Ruhry. Pomimo zakazu Ludendorff zapowiedział wygłoszenie wielkiej mowy pod gołem niebem na cześć Schlagettera.

— Wczoraj rano w gmachu foreign office odbyło się kolejne plenarne posiedzenie konferencji anglo-sowieckiej.

— W Paryżu został podpisany francusko-japoński preliminarny traktat handlowy.

SPORT.

Szwajcarja — Węgry 4:2. Olimpijska drużyna Węgier, która za tydzień zmierzy się z naszą reprezentacją w Paryżu, odniosła niespodziewaną klęskę w Zurychu.

Wiadomości z Sztokholmu. Według depesz, nadesłanych do Krakowa, w bramce naszej grał Görlitz, goala dla nas uzyskał Sperling. Drużyna polska w drugiej połowie zawiodła. Oficjalna iskrówka stacji sztokholmskiej podaje, że drużyna szwedzka, mimo zwycięstwa nie była lepsza od polskiej.

Zuglo (Budapeszt) — Pogoń. Zawody te odbędą się w niedzielę. W sobotę grają Węgrzy z Czarnymi.

JERZY BANDROWSKI. 42)

TO TY?

SZKARLATNE ROMANETTO.

(Ciąg dalszy.)

Zaś ona mówiła, chichocąc zcicha:

— Ja wołałam, ja błagałam wtedy o pomoc! Ale mój pan mąż! Chichichichi! Mój pan mąż — ma na głowie taki groźny czub! Ach, ty, dziecko, panie, mężu, ojcze, ty jedyny... Ty słodki...

Wpiła mu się naraz ustami w wargi.

Pochylił głowę.

Cały świat zniknął mu z oczu. Pozostał tylko niezrównany, niespisany smak jagody, w której mieściło się wszystko:

Słodycz rozkoszy najwyższej, grzech zapomnienia, najwyższy tryumf życia i aromat śmierci.

IV.

Siedzieli w pokoju Okszy, na Drniańskiej.

— Jaki ty masz dziwny talent! — mówił Oksza do młodej kobiety. — Ledwo dotknęłaś się ognia swemi paluszkami, w piecu aż huczy. A stara Wojciechowa tyle hałasowała zawsze, tak się gniewała..

Stary, kaflowy piec szczerzył do nich swój rozżarzony do białości, gorący uśmiech, a w jego potężnym, zielonym żywocie buszowała głośna radość.

Kini gospodarowała.

Zanim się Oksza spodział, uklęknąwszy przed jego fotelem, malutkiemi, lecz zgrabnemi rączkami zdjęła mu trzewiki i wsunęła na stopy miękkie pantofle. Poprosił o papierosa. Dała mu go już wraz z cygarniczką, a gdy machinalnie wyciągnął rękę, aby otrzasnąć popiół, ujrzał, że popielniczka jest w samą raz na długość jego ramienia.

Był głodny. Nic nie jedli przez cały dzień. Mieli sobie tyle do powiedzenia! Wracając do domu nakupili różnych przysmaków. Kiedy usiadł przy ogniu i zapatrzył się w jego żar, kobietka dała mu coś zjeść i lampkę czerwonego, ognistego wina. Poprzez rubinowo-krwawy płyn patrzył przez chwilę w ogień.

— Co widzisz przez ten rubin — zapytała.

— Słońce.

— Bo patrzysz przez moje serce! — odpowiedziała, śmiejąc się.

Pełno jej było w pokoju; ożywiły się nią wszystkie kąty.

Miała wciąż mnóstwo do roboty. Tu coś poprawiała, tam coś oczyściła, przestawiała. Wszystkiego musiała się dotknąć, a za jej dotknięciem każda rzecz jak gdyby nabierała nowego życia.

— O jakie straszne szable — śmiała się, patrząc na krąg nagich kling, połyskujących na ścianie. — Patrz, wyglądają teraz, jakby się krwią oblewały. Czy ostre?

Oksza powoli odwrócił głowę od ognia i spojrzał na swe drogocenne klingi.

— Niektóre bardzo ostre! — odpowiedział, patrząc z miłością na szable, połyskujące czerwono. — To mój cały majątek. Stare karabele, a jedna prawdziwa damascenka — ta, która świeci, jak złoto, a ostrze ma w tej chwili, jakby szkarłatną nicią obwiedzione... Tą szablą człowiek wprawny mógłby jednem cięciem zciąć byka...

— I poćóż trzymasz tę broń u siebie?

— Zapomniałaś, że pierwszy raz oczy twoje ujrzałem w klindze ojcowskiej szabli? Cóż dziwnego, że od tego czasu w szablach się kocham... A gdybyś wiedziała, jaki szermierz ze mnie!

— Nie trzeba, nie trzeba! — wykrzyknęła dziecinnie.

Podbiegła ku niemu i usiadła przy ogniu u jego kolan.

Złożywszy na jego kolanach ręce, podniosła napół czerwoną łuną oświetloną twarz i patrząc mu w oczy — czuł, że błagalnie — zaczęła mówić:

— Posłuchaj najdroższy, jedyny, straszny kochanku. Wyrzuć z serca swego złe, krwawe, czerwone myśli. Bądź dobry. Przestań sięgać po te miecze, wiszące na ścianie, po broń, ukrytą w kieszeni. Niech tarczą przeciw wszystkiemu na świecie będzie ci moja wierna i oddana miłość. Ona przezwycięży wszystko — wierz mi.

(C. d. n.)

Z KOMISJI SEJMOWYCH.

Warszawa, 21. maja. (Tel. G. L.) Komisja do spraw zagr. odbędzie 23 bm. posiedzenie, na którem Min. Zamoyski wygłosi ekspose o polityce zagranicznej.

Na posiedzeniu Komisji prawniczej interpelował p. Pużak (PPS.) Ministra sprawiedliwości w sprawie wykonania ustawy z marca 1923 o wymianie więźniów między Rosją i Polską, i wykazywał, że jakkolwiek ostatnia ustawa amnestyjna nie obejmuje komunistów, to jednak komuniści zasądzeni w Polsce, w rzeczywistości uzyskują w drodze wymiany wolność, a więźnie cierpią inni przestępcy polityczni.

Poseł Podhorski interpelował w sprawie aresztowania Ukraińców Wołynia pod zarzutem przygotowywania powstania przeciw Państwu.

Pos. Lieberman zgłosił interpelację w sprawie zatwierdzenia wyroku śmierci na komunistę Engla. Częściowych wyjaśnień w sprawach poruszonych w interpelacji p. Pużaka, udzielił przedstawiciel Min. sprawiedliwości Kuczyński. Co do spraw poruszonych w innych interpelacjach, uchwaliła Komisja zaprosić Ministra sprawiedliwości na następne posiedzenie celem udzielenia wyjaśnień.

Dalej przystąpiła Komisja do obrad nad projektem ustawy karnoskarbowej. Po referacie p. Marka powołano podkomisję (Manaczyński, Marek, Mikdner, Sommerstein i Kadłubowski) dla opracowania projektu ustawy i przedłożenia sprawozdania komisji.

Następnie uchwaliła Komisja po referacie p. Liebermana projekt ustawy o rozszerzeniu ustawy o Trybunale Administracyjnym na Województwo śląskie.

Komisja skarbowa przystąpiła do obrad nad projektem ustawy o opłatach stemplowych. Referował pos. Chełmoński. Do podkomisji wybrani zostali pp.: Łypacewicz (Wyzw.), Michalski (ChD.), Chełmoński (ZLN) Schreiber (kl. żyd.) Podkomisja ma opracować i przedłożyć plenum komisji **projekt ustawy** stemplowej.

---o---

ROKOWANIA SOWIECKO-NIEM. NA MARTWYM PUNKCIE.

Berlin, 20. maja. (Tel. G. L.) „Berl. Tageblatt" donosi, że rokowania sowiecko-niem. są narazie w stanie zupełnego zastoju. Istnieje jednakże możliwość podjęcia nowych rokowań ogólnych o konwencji handlowej, w której sprawa eksterytorjalności delegacji handlowej znów byłaby poruszoną i rozwiązaną na tle zagadnień bardziej ogólnych. „Berl. Tageblatt" zwraca przytem uwagę, że rząd włoski zagwarantował eksterytorjalność delegacji sowieckiej na terytorjum Włoch. Tak samo rząd angielski nie zdaje się przywiązywać zbyt wielkiej wagi do tej sprawy. Opór więc Niemiec na tym punkcie byłby faktem wyróżniającym się z ogólnej polityki mocarstw względem Rosji. Jakkolwiek handel sowiecki wynosi obecnie 1·9% eksportu niemieckiego, a 2·1% importu niemieckiego, „Berl. Tageblatt" uważa, że stosunki handlowe między obu krajami należy rozważać z punktu widzenia możliwości ich rozwoju w przyszłości.

---o---

Z obrad Sejmu.

USTAWA O UPOSAŻENIU FUNKCJONARJUSZÓW PAŃSTW. — ORGANIZACJA URZĘDÓW OCHRONY LASÓW. — WNIOSKI NAGŁE.

Warszawa, 20. maja. (Tel. G. L.) Przy pierwszem czytaniu rządowego projektu ustawy w sprawie odebrania zakładom zdrojowym w Inowrocławiu charakteru użyteczności publicznej, wykazywał p. Lisiecki, że uzasadnienie projektu ustawy jest niedostateczne i wniósł o przejście do porządku dziennego nad projektem.

Wniosek p. Lisieckiego przyjęto znaczną większością.

Następnie odesłano do Komisji w pierwszem czytaniu **nowelę do ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska i o zaopatrzeniu emerytalnem, oraz** ustawę **o środkach prawnych od orzeczeń i zarządzeń władz państw.**

Przystąpiono do sprawozdania Komisji o ustawie o opodatkowaniu piwa. W głosowaniu odrzucono wniosek p. Diamanda o obniżenie stawek i przyjęto całą ustawę w drugiem i trzeciem czytaniu. Uchwalono również rezolucję Komisji.

Z kolei referował p. Świecki projekt ustawy o sposobie płacenia podatku majątkowego przez płatników posiadających nieruchomości ziemskie obciążone ograniczeniami własności, w drodze sprzedaży tych majątków. Ustawę odesłano do Komisji rolnej, z wyznaczeniem 10-dniowego terminu.

P. Świecki referował nowelę do dekretu o organizacji Urzędów Ochrony lasów. Po przemówieniu p. Maksymiljana Malinowskiego i powtórnem przemówieniu sprawozdawcy, przyjęto ustawę **w drugiem** czytaniu.

Przystąpiono do nagłości wniosków. P. Prylucki uzasadniał nagłość swojego wniosku w sprawie zamknięcia w Terespolu prywatnej żydowskiej szkoły ludowej. Po przemówieniu Wiceministra w. r. i o. p. Łopuszańskiego, nagłość odrzucono.

P. Osiecki uzasadniał nagłość wniosku w sprawie pomocy kredytowej dla drobnego rolnictwa. Nagłość wniosku przyjęto, a wniosek odesłano do Komisji rolnej.

P. Ostrowski uzasadniał nagłość wniosku w sprawie przyspieszenia nowelizacji ustaw o wykonaniu reformy rolnej. Nagłość również przyjęto, poczem przystąpiono d nagłości wniosku p. Poniatowskiego w sprawie wykonania reformy rolnej. Przeciw nagłości przemawiał p. Staniszkis, podkreślając na wstępie, że stronnictwo jego rozumie ważność omawianego zagadnienia, głosować jednak będzie przeciw nagłości, gdyż nie godzi się na motywy wnioskodawcy. Wniosek p. Poniatowskiego nie uwzględnia czynnika ekonomicznego i uniemożliwia sanację skarbu. Co się zaś tyczy szacunku, to ten opiera się na przepisach wydanych przez rząd, i trudno żądać, aby ziemianin za cenę szacunkową w ten sposób określona, sprzedawał swoją własność. W imiennem głosowaniu nagłość wniosku przyjęto 149 głosami przeciw 117.

Następne posiedzenie odbędzie się w piątek o godz. 4 popoł.

Oszczędności w Ministerstwie sprawiedliwości.

REDUKCJA PERSONALU ADMINISTRACYJNEGO W SĄDACH W MAŁOPOLSCE. — UPROSZCZENIE RACHUNKOWOŚCI I BIUROWOŚCI W SĄDOWNICTWIE.

Warszawa, 20. maja. (Tel. G. L.) Prezes Rady Min. odbył dziś kolejną konferencję oszczędnościową z p. Min. sprawiedliwości Wyganowskim. Zdecydowano wnioski w sprawie sądów jednoosobowych w sądach apelacyjnych w województwach warszawskiem i lubelskiem oraz postanowiono przeprowadzić redukcję personalu administracyjnego w sądach w Małopolsce i Wielkopolsce, tudzież uproszczenie rachunkowości i biurowości w sądownictwie w ogóle. Zaprojektowano z terminem od 1. sierpnia uproszczenia w trybie postępowania oraz zmiany co do sposobu przewożenia więźniów.

O zbadanie stosunków w głównym urzędzie probierczym

NIEUCZCIWOŚĆ URZĘDNIKÓW GŁ. URZĘDU PROBIERCZEGO. — „NIC NIE SZKODZI, NIECH SIĘ SYPIE". — SKARBNIK P. K. K. P. STWIERDZAŁ NIEJEDNOKROTNIE DUŻY BRAK ZŁOTA. — ŚLEDZTWO PROWADZI KANCELISTKA.

(Telefonem od naszego koresp.).

Warszawa, 21. maja. (X) Na wczorajszem posiedzeniu Sejmu posłowie socjalistyczni zgłosili wniosek, domagający się wyboru specjalnej komisji sejmowej, złożonej z 15 posłów, celem zbadania stosunków, panujących w głównym urzędzie probierczym, oraz w komisji dla zbiórki na rzecz Skarbu narodowego. Wniosek podaje szereg przerażających, wprost potwornych faktów nieuczciwości urzędników głównego urzędu probierczego, a w szczególności Jakowicza, Rzeckiego i Winnickiego. Wniosek obwinia również obecnego dyrektora mennicy państwowej p. Aleksandrowicza, który był dawniej wicedyrektorem głównego urzędu probierczego i tolerował nieporządki i nadużycia wymienionych urzędników. Między innemi wniosek stwierdza, iż Rzeckiego, który mieszkał w Darwinowie, zastał pewnego razu woźny urzędu w lokalu kuźni urzędu, w której się przetapiało złoto. Zapytany, co tu robi, oświadczył, że jakoby miał się spóźnić do pociągu i tam przebywał. Na zapytanie, w jaki sposób dostał się tam, odpowiedział spokojnie, że otworzył sobie drzwi przy pomocy okienka, w nich umieszczonego. Jakowicz natomiast przyniósł pewnego razu z lokalu głównego urzędu probierczego do warsztatu tegoż urzędu sztabkę srebra wagi około 2 kg. i kazał zrobić z niej plombę do zębów. Kiedy tokarz oświadczył, że trudno będzie mu toczyć kwadratową sztabkę, Jakowicz poszedł do lokalu urzędu i przyniósł drugą sztabkę, którą pokruszono na trociny. W czasie kruszenia sztabki Jakowicz trzymał papier, na który miały srebrne trociny spadać. Ponieważ był pijany, zaczęło się srebro rozsypywać i spadać na ziemię. Gdy mu zwrócono uwagę, że srebro się rozsypuje, odpowiedział: „nic nie szkodzi, niech się sypie". Przy kruszeniu sztabki był obecny dyr. urzędu probierczego Aleksandrowicz. Aleksandrowicz do spółki z innymi wbrew odnośnym przepisom zorganizował spółkę do wyrobu plomb do zębów pod firmą Polfel. Robiono maszyny do wyrobu plomb i kociołek do wyrobu t. zw. tinolu. Kociołek ten zrobiony był z materjału państwowego w godzinach urzędowych.

Wniosek stwierdza dalej, że topienie złota odbywało się w sposób niezmiernie wadliwy do tego stopnia, że niemożliwą była kontrola topionych ilości złota. Wadliwość zaś topienia spowodowana była nieporządkiem i niechlujstwem, a może była celowa. Zmarły skarbnik P. K. K. P. uskarżał się również na te stosunki i **stwierdzał niejednokrotnie duży brak złota.** Nadużycia Jakowicza, Rzeckiego i Winnickiego były badane przez komisję dyscyplinarną urzędu patentowego, która zawiesiła ich w urzędowaniu, a sprawę przekazała prokuratorowi. Śledztwo prowadzi sędzia śledczy tylko teoretycznie, w istocie zaś zajmuje się śledztwem kancelistka tegoż sędziego. Wniosek stwierdza, że prowadzenie śledztwa przez kancelistkę urąga najprymitywniejszym wymaganiom procedury karnej i sprawiedliwości, a zarzuty te rozszerza także na samego sędziego.

---o---

Z sali sądowej.

WYROK NA TRUCICIELA SWEJ ŻONY.

Lwów, 21. maja 1924.

(B) W sprawie **Rudolfa Kellera**, oskarżonego o **skrytobójcze zamordowanie żony**, zapadł wyrok, skazujący potwornego zbrodniarza **na 15 lat ciężkiego więzienia**, obostrzonego raz do roku ciemnicą i postem. Skazany zastrzegł sobie 3 dni do namysłu.

---o---

Okruchy.

Każdy, kto chce być prawdziwym człowiekiem, powinien, gdy potrzeba umieć się poświęcić dla drugich, a nawet umrzeć.

Żołnierz powinien umrzeć raczej, niż opuścić wśród walki stanowisko.

Lekarz — niż opuścić stanowisko gdy panuje epidemia.

Kapłan — niż głosić doktrynę fałszywą.

Sędzia — niż wydać wyrok niesprawiedliwy.

A kupiec? Kiedyż on ma raczej umrzeć, niż odstąpić od zasad uczciwości? To jest kwestja główna dla kupca, tak dobrze jak dla każdego z nas, gdyż, w rzeczywistości, człowiek, który nie wie, w jakich okolicznościach powinien umrzeć, nie wie też, w jaki sposób ma żyć.

Gałązka dzikiej oliwy:
JOHN RUSKIN.

MAŁY FELJETON.

HENRYK BALK.

Deszcz majowy.

DESZCZ! DESZCZ MAJOWY!
Niech ci do głowy winem uderza
młodzieńcza, świeża RADOŚĆ!
Mocarny szum po bruku skacze —
Słabotę stłum, zaduś rozpacze!

DESZCZ! DESZCZ MAJOWY!
Życie się leje w mgle opalowej
rozrzutnie z nieba —
Niechaj nadzieje w MOC rozkoleba,
niech pierś rozpręży z oplotów
węży!

DESZCZ! DESZCZ MAJOWY!
Stargaj okowy!
Trza gromko żyć, zielenią bić,
złamać ból, znój
i z młodych płuc świat krzykiem
zmóc:
ŚWIECIE, TYŚ MÓJ!

Gość polski z Ameryki.

Lwów, 21. maja 1924.

W mieście naszem bawi pani Marta Mazurowska, nauczycielka państwowej szkoły amerykańskiej w Buffalo, znana i zasłużona działaczka narodowa na polu organizacji szkolnictwa polskiego w Stanach Zjednoczonych, wybitna znawczyni pedagogji amerykańskiej, autorka wielu cennych rozpraw z dziedziny dydaktyki.

Zaproszona przez polskie Ministerstwo oświecenia, objeżdża obecnie większe środowiska w Polsce celem zapoznania się z ustrojem szkolnictwa naszego oraz zaznajomienia nauczycielstwa i szerszych warstw społeczeństwa polskiego z organizacją szkoły amerykańskiej i życiem Polonii w Stanach Zjednoczonych. Pani Mazurowska wygłosi wykłady o ustroju szkolnictwa amerykańskiego, we czwartek zaś będzie mówić o życiu Polaków za oceanem. Jest rzeczą bardzo pożądaną, ażeby ze względu na osobę prelegentki, znanej zaszczytnie na niwie pracy pedagogicznej, jak również z uwagi na doniosłość problemów, które w okresie budowania szkolnictwa w niepodległem państwie naszem w dobie gorącej walki poglądów na zasady ustroju szkoły polskiej budzą tak ogólne zainteresowanie, pośpieszyły na wykłady znakomitego gościa jak najliczniejsze zastępy nauczycielstwa lwowskiego oraz osób, interesujących się sprawami szkoły polskiej i wychowania narodowego. Wykłady odbywać się będą w sali Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego przy ulicy Zimorowicza, początek o godz. 6 wieczorem.

REDAKCJA „GAZETY LWOWSKIEJ" OCENIAĆ BĘDZIE NA SWYCH SZPALTACH NOWE WYDAWNICTWA JEDYNIE TYLKO WÓWCZAS, GDY ONE NADSYŁANE BĘDĄ WPROST POD ADRESEM REDAKCJI, NIE ZAŚ JEJ POSZCZEGÓLNYCH CZŁONKÓW.

Komuniści angielscy domagają się detronizacji króla.

Londyn. (Tel. G. L.) Na kongresie komunistów w Salford przyjęto rezolucję zarzucającą rządowi partji pracy nielojalność wobec klasy robotniczej. Dalej zaznacza rezolucja, że rząd partji pracy stał się obecnie poniekąd powolnem narzędziem w rękach kapitalistów. Rezolucja domaga się **wprowadzenia dyktatury proletarjatu przy pomocy środków rewolucyjnych.** Kongres uchwalił program działania, który zawiera nacjonalizację wszystkich dóbr bez **odszkodowania, obalenie monarchii,** uwolnienie kolonji od protektoratu, rozbrojenie klasy burżuazyjnej a uzbrojenie proletarjatu. Program ten będzie przedstawiony do ratyfikacji na najbliższym międzynarodowym kongresie komunistycznym.

Jeszcze jeden gabinet Pasicza.

Belgrad, 21. maja. (Tel. G. L.) Przesilenie gabinetowe zostało ostatecznie zakończone. Nowy gabinet utworzony został przez Pasicza. Skład nowego gabinetu jest identyczny ze składem ostatniego gabinetu. Nowy gabinet zatwierdzi mandaty stronnictwa Radicza, poczem nastąpi odroczenie Skupczyny do 20. października. Dziś nowy gabinet złoży przysięgę.

Japonja tworzy blok antyrosyjski.

Londyn, 20. maja. (Tel. K. L.) „Daily Telegraph", mówiąc o pobycie japońskiej misji wojskowej w Konstantynopolu, robi uwagę, że jak widać z całego szeregu oznak, zaczyna się tworzyć z inicjatywy **Japonji jak gdyby pierścień państw, graniczących z Rosją, a związanych wspólnymi interesami wobec rosyjskiego imperjalizmu.**

W sprawie nowego projektu ustawy przemysłowej.

Lwów, 20. maja.

Ministerstwo Przem. i Handlu nadesłało Izbie handlowej i przemysłowej do zaopinjowania nowo opracowany projekt ustawy przemysłowej, jednolitej dla całego Państwa. Celem omówienia zasad, na których oparty jest niniejszy projekt, Izba zwołała konferencję na dzień 14. maja b. r. Projekt ustawy omówił szczegółowo i przedstawił zasady, na których projekt oparto, starszy referent Izby Dr. Wachtel. Nad referatem rozwinęła się ożywiona kilkugodzinna dyskusja, w której poddano krytyce zasadnicze postanowienia projektu, przyczem zaznaczyła się znaczna rozbieżność zapatrywań pod względem projektowanej przez Ministerstwo Przem. i Handlu zasady wprowadzenia jak najdalej idącej wolności przemysłowej.

Wyniki ankiety będą przedmiotem rozważań Izby na posiedzeniach sekcyjnych, a postulaty tutejszych sfer gospodarczych zostaną przedstawione przez delegata Izby na konferencji, jaka się odbędzie w tej sprawie dzisiaj w Ministerstwie Przemysłu i Handlu.

Sprawy rękodzielnicze.

Lwów, 21. maja.

W dniu 2. b. m. odbyło się pod przewodnictwem r. Cirina posiedzenie Komitetu doradczego dla spraw rękodzielniczych, utworzonego przy Oddziale technicznoprzemysłowym Izby handlowej i przemysłowej. Kierownik Oddziału inż. Libański złożył sprawozdanie z wyników starań w sprawie otwarcia kursu kucia koni, kredytów rękodzielniczych i subwencji dla kurs rzemieślniczych. Dyr. Trawiński objaśniał sposób uzyskania kredytu dla rękodzieła w P. K. O., poczem rozwinęła się dłuższa dyskusja, dotycząca dokształcania zawodowego. Wiceprez. Thom podał, że obecnie Izba przeprowadzi odpowiednią rekonstrukcję warsztatów, celem uruchomienia tychże dla kursów dokształcających, a to w pierwszym rzędzie kursu instalacyjnego (gaz, wodociągi, elektryka i samospawanie). Dla urzeczywistnienia projektu utworzenia biblioteki dla młodzieży rzemieślniczej odbędzie się konferencja, na którą zaproszeni zostaną delegaci Muzeum przemysłowego, Izby rękodzielniczej i Magistratu. W końcu omawiano sprawy dostaw dla rękodzielników oraz nadmiernych ciężarów podatkowych.

Z teatrów lwowskich.

Repertuar Teatru Wielkiego:

Środa, 21 maja: o godz. 7.30 „Eugenjusz Anegin" gośc. występ Argasińskiej.

Czwartek: 22 maja o god. 7.30 „Mazepa" (po raz ostatni) (gośc. występ Żelazowskiego).

Repertuar Teatru Małego:

Środa, 21 maja: o g. 7.30 „Myśl".
Czwartek, 22 maja o g. 7.30 „Bęben".
Piątek, 23 maja: o g. 7.30 „Myśl".

Repertuar Teatru Nowości:

Środa, 21 maja o g. 7.30 „Mädi".
Czwartek, 22 maja o g. 7.30 „Zięć kawaler".
Piątek, 23 maja: o g. 7.30 „Mädi".

Biuro koncertowe M. Tuerka:

Piątek 23. maja: St. Przybyszewski, odczyt pt.: „Czarna Magja a czarownica"

Kronika.

Środa, 21. maja. Rz. kat.: Heleny. — Gr. kat.: Joana B. — Słow.: Przemysława.

Ostatnie przedtsawienia „Myśli" i „Bębna". Dwie sztuki, które w Teatrze Małym zdobyły sobie ogromne powodzenie i powszechne uznanie, t. j. „Myśl" i „Bęben", zejdą już niebawem z repertuaru, gdyż na afisz wejdzie nowa rzecz.

Pierwszy występ Argasińskiej-Choynowskiej. Dziś t. j. w środę, wystąpi po raz pierwszy gościnnie w teatrze Wielkim znakomita śpiewaczka w doskonałej swej roli Tatjany w „Oneginie".

Roman Żelazowski wystąpi jeszcze tylko w „Nieuczciwych" i w „Pietrze Caruzo". Mistrzowska gra Jubilata w tych zwłaszcza sztukach objawia się w całej pełni. Pierwsze przedstawienie w piątek, 23. b. m.

Dla młodzieży szkolnej raz jeszcze pójdzie w sobotę po południu „Dom otwarty" Bałuckiego. Bilety wcześnie do nabycia w lokalu, ul. Fredry l. 3. w dniu zaś przedstawienia w kasie teatralnej.

Kiermasz urządzony 11-go maja b. r. na dochód ochronki im. Piłsudskiego powiódł się pod względem kasowym mimo obecnych ciężkich czasów i mimo dużych kosztów urządzenia nadzwyczaj dobrze. Komisja szkontrująca zajmuje się obecnie zestawieniem rachunków, które będą zamknięte dopiero z końcem maja. W pierwszych dniach czerwca odbędzie się publiczne posiedzenie sprawozdawcze Komitetu, a zestawienia rachunkowe będą nadto ogłoszone w dziennikach.

† Śp. Edmund Żychowicz. Dziś nad ranem zmarł po dłuższej chorobie znany kołom społecznym budowniczy Edmund Żychowicz, przeżywszy lat 56. W czasie ożywionego przedwojennego ruchu budowlanego należał do najwybitniejszych budowniczych i wykończył cały szereg gmachów publicznych, jak i domów prywatnych. Między innymi wybudował nowy gmach Dyrekcji kolei państwowych przy ul. Zygmuntowskiej, ukończył, zapoczątkowaną przez inż. Cybulskiego budowę miejskiego Muzeum przemysłowego, a monumentalna budowa hotelu Krakowskiego również jest jego dziełem. Z domów prywatnych wysuwają się na czoło dwie wielkie czteropiętrowe kamienice przy ul. Kopernika, oraz trzypiętrowy gmach przy ul. Romanowicza, wykazujący nadzwyczajny smak artystyczny oraz niezwykłą solidność w budowie. Zmarły był mężem p. Olgi Flipp, właścicielki znanego Zakładu naukowego przy ul. Zielonej.

(ip) Częściowe podjęcie ruchu tramwajowego. Dzisiaj rano Dyrekcja MZE uruchomiła częściowo kurs tramwajów przy pomocy sił technicznych i urzędników elektrowni. Na razie kursuje 7 wozów na przestrzeni od Dworca głównego do Rynku. W ciągu dnia zgłaszają się pracownicy do służby tak, że ze znaczniejszym napływem sił ruch na torach MKE. zostanie rozszerzony. Ze względów ostrożności, aby uniknąć ewentualnych ekscesów tor tramwajowy i przystanki są obsadzone przez policję.

Wikarjat w Katowicach przystępuje do budowy katedry, na którą sejm śląski przyznał pół miljona złotych. Prócz katedry zbudowany będzie pałac biskupi, seminarjum i budynek dla administracji kościelnej.

Ministerstwo skarbu opracowuje projekt, upoważniający Min. skarbu do ograniczenia stopy procentowej i prowizyj, pobieranych przez przedsiębiorstwa

bankowe. Rozporządzenie to ma na celu potanienie kredytu.

Zjazd koleżeński. Dnia 23 czerwca br odbędzie się 50-letni Zjazd abiturjentów III. gimn. tzw. Bernardyńskiego. Matura odbyła się w r. 1874. Zgłoszenia wszystkie należy kierować do Stanisława Hełuba, rejenta ul. Hetmańska 10.

Polski „Czerwony Krzyż" prosi członków wszystkich Towarzystw i Zrzeszeń o łaskawe przybycie na posiedzenie, które odbędzie się w piątek, 23. maja o 5 po poł., ul. Bielowskiego 6. dla zorganizowania Tygodnia i uroczystości Czerw. Krzyża.

Związek Stomatologów Izby Lekarskiej Lwowskiej odbędzie zebranie plenarne dnia 22. bm. w Poliklinice Powszechnej ul. Lindego 5 I. p. o godz. 19. Na porządku obrad Sprawa umowy z technikami dentystycznymi.

Na wczorajszem posiedzeniu klubu parlam. PPS. wybrano komisję z 11 osób, która ma zbadać opracowany przez posłów Czapińskiego, Daszyńskiego i Niedziałkowskiego projekt autonomji dla kresów wschodnich.

Państwowe Zakłady Graficzne kończą druk papierowych biletów zdawkowych. Jest to ostatnia ich praca. Aby utrzymać Zakłady Graficzne nie obciążając skarbu i oprzeć się na gospodarce racjonalnej, projektowane jest utworzenie spółki akcyjnej, z udziałem rządu 75%, Banku Polskiego w 25%.

Odczyt Stanisława Przybyszewskiego. Znakomity pisarz i twórca polskiego modernizmu Przybyszewski, bawiący chwilowo we Lwowie, wygłosi w piatek dnia 25 bm. w sali Towarzystwa Muzycznego odczyt pt.: „Czarna magia a czarownice". Niezwykle ciekawy temat, któremu autor długoletnie poświęcił studia, niewątpliwie zainteresuje szerokie koła publiczności.

Wielki Lwów. Komitet Budowy II-go Domu Techników otwiera w najbliższą niedzielę w auli Politechniki niezmiernie interesującą wystawę planów regulacyjnych naszego miasta. Ozdobą tej wystawy będzie dział retrospektywny obejmujący zabytkowe mapy i widoki Lwowa.

Odczyt W. Sieroszewskiego. Dziś tj. we środę 21 bm. o godz. 7 wieczorem w sali Instytutu technologicznego, ul. Boularda l. 5, odbędzie się zapowiedziany odczyt Wacława Sieroszewskiego pt.: „Dusza Wschodu i Zachodu". Bilety w cenie 2.50 złp., 2 złp., 1 złp., stojące 50 gr. do nabycia przy kasie, ul. Boularda l. 5. od godz. 6 wieczorem.

Ograniczenie ulg przejazdowych dla żon pracowników kolejowych. Nasz korespondent donosi z Warszawy: Ministerstwo kolei żelaznych zawiadomiło swe podległe władze, że żonom pracowników kolejowych, które są zatrudnione w instytucjach państwowych, autonomicznych lub prywatnych, albo wogóle samodzielnie zarobkują, nie przysługuje prawo do ulg przejazdowych, przewidzianych dla rodzin pracowników kolejowych. Jakkolwiek bowiem wedle ustawy uposażeniowej pracownik kolejowy pobiera dodatek ekonomiczny na żonę, o ile nie pracuje ona w instytucji państwowej i nie pobiera za to żadnego wynagrodzenia, to nie wypływa z tego bezwzględne prawo żony do ulg przejazdowych, które uwarunkowane jest tem, że żona winna być na zupełnem utrzymaniu swego męża, pracownika kolejowego.

Związek oficerów rezerwy zawiadamia członków, że we czwartek dnia 22 maja o godz. 20 odbędzie się w sali Ogniska oficerskiego narada na temat położenia oficerów z powodu redukcji, dalej weryfikacji oraz w sprawach ściśle pouinych. Pożądany jak najliczniejszy współudział.

Lwowskie Towarzystwo Lekarskie. XVIII. posiedzenie naukowe odbędzie się dnia 23 bm. o godz. 18 w Poliklinice ul. Lindego l. 5. Porządek dzienny: 1) Demonstracja chorych. 2) Prof. dr. W. Moraczewski: Wydzielanie nerek i pęcznienie tkanek (wykład).

Pielgrzymka do Zadwórza. Staraniem Komitetu dla obchodów uroczystych" Sokoła - Macierzy" odbędzie się pierwszego dnia Zielonych Świąt (tj. 8-go czerwca) tradycyjna pielgrzymka do Zadwórza celem oddania hołdu poległym bohaterom. Listki na wieniec (po 250.000) sprzedaje kancelarja „Sokoła". Dochód przeznaczony na utrzymanie w bursie w Kamionce Strumiłowej ucznia R. Czekałowskiego, sieroty po poległym pod Zadwórzem. Szczegółowy program ogłoszony będzie później.

Z ostatniej chwili.

Reglamentacja kredytu?

(Telefonem od naszego korespondenta ekonomicznego.)

Warszawa, 21. maja.

(S.) Pisma warszawskie donoszą, że Ministerstwo skarbu opracowało projekt rozporządzenia upoważniającego Rząd do ograniczenia stopy procentowej i prowizji pobieranych przez przedsiębiorstwa bankowe. Rząd sądzi, że w ten sposób przyczyni się do potanienia kredytu. W sferach fachowych uważają to za błędne, bo ich zdaniem podobnie jak nie udała się nigdy reglamentacja kursów dewizowych, tak się nie powiedzie nigdy reglamentacja kredytu.

Na giełdzie tendencja słaba.

(Od naszego specjalnego korespondenta warszawskiego).

Warszawa, 21. maja.

(S.) Dziś na giełdzie akcyjnej i dewizowej tendencja w dalszym ciągu słaba. Pozatem bez większych zmian.

II-ga klęska drużyny polskiej w Szwecji.

Sztokholm 21 maja. (Tel. G. L.). Rozegrane tu wczoraj zawody piłki nożnej pomiędzy Szwecją a Polską, zakończyły się ponowną porażką Polski w stosunku 7:1 (4:0).

Lwów pokrzywdzono ponownie w letnim rozkładzie jazdy pod względem połączenia z Jaremczem i Worochtą. Oddział Lwowski Tow. Tatrzańskiego wnosi powtórnie prośbę do pana Ministra kolei o zmianę, która łatwo da się osiągnąć przez przełożenie jednego pociągu lokalnego Stanisławów—Worochta, a dla poparcia tej petycji prosi interesowanych mieszkańców Lwowa o rychłe podpisywanie arkuszy petycyjnych, wyłożonych w księgarni WP. Połonieckiego ul. Akademicka.

Oddział techniczno-przemysłowy Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie otwiera z dniem 1 czerwca br. ewentualnie miesięczny wieczorny kurs trykotarstwa ręcznego (swetery, jumpry, suknie, czapki itp.) Wpisy do 30 maja i bliższe informacje w kancelarji Oddziału techniczno-przemysłowego ul. Bourlarda 5 od godz. 9-2 popol.

(X) **Zjazd dyrektorów teatrów pol.** W dniu wczorajszym zakończyły się obrady zjazdu związku dyrektorów teatrów polskich. Do zarządu zjazdu wybrano na przewodniczącego dyr. Szyfmana, na zastępcę Młynarskiego, sekretarza Osterwę, skarbnika Hellera, a członkiem zarządu wybrano Trzcińskiego z Krakowa.

(X) **Jak przed wojną.** Na ulicach Warszawy pojawili się egzotyczni goście z walizeczkami pełnemi swych rzekomych wartościowych wyrobów. Egzotyczni goście, podobnie jak w Krakowie i we Lwowie, świetnie orjentują się w stolicy.

(jp.) **Podwyższenie cennika hotelowego.** Na wczorajszem posiedzeniu Magistratu uchwalono ponowną podwyżkę cennika hotelowego o 30 prc.

(jp.) **Sprawy budowlane.** Magistrat wydał konsensy na nadbudowę II. piętra w fabryce Hollingera przy ul. Asnyka oraz na rekonstrukcję 3-piętrowego domu przy ul. Boimów l. 31. Nadto uchwalono odrestaurować dwie komnaty w parterze w domu królewskim w Rynku.

(jp.) **O zdrowe mleko dla dzieci.** Magistrat powziął bardzo chwalebną uchwałę, aby przeprowadzać sterylizację mleka dostarczanego do miejskiego Zakładu dla dzieci i niemowląt przy ul. Kadeckiej.

(jp.) **Kary magistrackie.** Magistrat wymierzył grzywnę 24 i 50 zł. dwom hotelarzom za niewpisywanie gości do księgi najmu. — 35 dozorców i właścicieli realności ukarano grzywnami za nieprzestrzeganie przepisów sanitarnych.

(jp.) **Trzeba przestrzegać taryfy maksymalnej.** W ostatnim tygodniu stwierdzono kilkadziesiąt wypadków nieprzestrzegania przez rzeźników i piekarzy taryfy maksymalnej. Winnych ukarano grzywnami od 2 do 50 złotych.

Towarzystwo Sztuk pięknych. Ciesząca się wielkiem powodzeniem wystawa Luny Drexlerówny, Marji Chylińskiej, Amelji Czarnowskiej i Anny Harland-Zajączkowskiej trwa w dalszym ciągu w lokalu przy ul. Dzieduszyckich (gmach Muzeum Przem.) Równocześnie przygotowuje Towarzystwo wielki Salon wiosenny w Pałacu Sztuki na pl. Targów Wschodnich, na który złoży się powyżej 500 eksponat., w większej ilości reprezentantami będą także malarze zamiejscowi. Szczegóły i datę otwarcia podadzą niebawem dzienniki.

Zamach samobójczy 17-letniej uczennicy. Wczoraj wieczorem w zamierze pozbawienia się życia, truła się sublimatem 17-letnia uczennica Zofja Z. Powód, który ją skłonił do tak rozpaczliwego kroku — nieznany. Wezwane pogotowie ratunkowe udzieliło młodej desperatce pierwszej pomocy, poczem pozostawiono ją opiece domowej.

Śmierć w czasie przechadzki. Michał Solaremci, ślusarz z zawodu — chory na gruźlicę, wybrał się wczoraj według polecenia lekarza na przechadzkę. Przechodząc ul. Krótką, dostał wybuchu krwi i w kilka chwil później wyzionął ducha. Lekarz dzielnicy dr. Doliński po stwierdzeniu śmierci polecił odwieźć zwłoki do Instytutu med. sądowej.

„Pechowaty" Amerykanin. 16 letni Daniel Bjchhof, który przed kilku tygodniami przybył z Ameryki, został przychwycony w chwili gdy zamierzał przeglądnąć portfel z pieniądzmi z torebki Bronisł. Bertykiewicz. Młodego amerykańskiego doliniarza, który aż tu przybył szukać szczęścia zamknięto w areszcie.

Ofiary złożono w redakcji „Gazety Lwowskiej": Na wdowę po staroście p. prof. Sołowijowa 5 milj mpk.: p. Artur B. 10 złot.

EKONOMISTA

STAN RACHUNKÓW BANKU POLSKIEGO W DNIU 10 MAJA 1924.

(Tel. od nasz. korespondenta ekonomicz).

Warszawa, 21 maja.

Bank Polski ogłasza stan rachunków w dniu 10. maja. Wedle tego stanu kapitał zakładowy Banku Polskiego wynosił 100 miljonów złotych. Obieg biletów bankowych 111.116.550 zł.

Prócz tego było w obiegu 10. maja w markach polskich jeszcze banknotów za 453 biljonów.

Walne zgromadzenia akcjonarjuszy Spółek akcyjnych:

4. czerwca br.:

W. Zgrom. „Tow. Przem. Koseckich" S. A. we Lwowie (4.30 pop. w lokalu Ski ul. Jagiellońska 2).

13. czerwca br.:

Zw. W. Zgrom. S. A. „Pocisk" w Warszawie (5 pop. w Warsz. B. Przemysłowym ul. Wierzbowa 11).

Transakcje na giełdzie lwowskiej.

SPRAWOZDANIE GIEŁDOWE.

Lwów 21. maja.

Prawie zupełny brak zainteresowania dla akcji niekotowanych. Małe obroty w kilku gatunkach papierów po kursach jeszcze słabszych niż wczoraj. — Brak nabywców zmusza w dalszym ciągu do sprzedaży po każdej cenie. — Gazy straciły 1 zł. na sztuce. Zaczednie notowały 4.—. Jaworzno około 20.—. Azot (od dłuższego czasu bez transakcji) sprzedawano po 20 gr. — Na Schöna i Przeworsk nie było kupujących. Analogiczna sytuacja w dziale akcji kotowanych. — Transakcje bardzo skromne. — Kursa zniżkowe. — Chodorowskie 5.—, Oikosy 3.20, Tesny 5.90, Zieleniewski 11.25. Towaru bardzo dużo. — Na Targu walutowym kursa częściowo utrzymane, częściowo nawet słabsze. — Podaż większa od popytu. — Obroty dość ożywione. Tendencja w akcjach zniżkowa. Usposobienie spokojne.

TRANSAKCJE W AKCJACH.

Hipoteczny 0.88, 0.86, 0.89, 0.87, 0.85; Pokred 0.19, 0.18, 0.19; Przemysłowy 0.39, 0.40, 0.40, 0.40; Z. B. K. 0.22, 0.17, 0.20, 0.16½, 0.18, 0.24, 0.25; Browary 7.75, 7.80, 7.75; Chodorów 5.15, 5; Chybie 7.50; Cegielski 0.60; Oikos 3.20; Parowoz 0.43, 0.40; Pezet 0.21; Nafta 0.45, 0.50; P. T. B. 0.12, 0.11½; Rakszawa 3, 3.05; Siersza g. 5.80; Tesny 5.90, 5.80, 5.85, 5.95; Zieleniewski 11.25; Tehate 2.50.

TRANSAKCJE W AKCJACH NIEKOTOWANYCH.

Azot 0.20; Bank Ziemian (100) 0.09; Brugger 0.45; Foresta 0.30 0.25; Liekiowa nad Sanem 0.20, 0.18 (poświadź.); Gazy 15; Gazy zachodnie 4., 4.05; Gazociągi 0.15, 0.14, Jaworzno (100) 19.50 (25) 20, 20.25, 20.50 (dr. jedna sztuka) 36, 23; Machleid 1.80; Oikosz 0.40, 0.41 0.42; Szkło w Krośnie 1. Węglówki 0.03 0.035.

Giełda zbożowa.

Lwów, 21. maja 1924.

Zastój w transakcjach giełdowych i pozagiełdowych — sporadyczna transakcja w owsie. Zaofiarowanie bardzo silne przy zupełnym braku popytu z powodu braku gotówki. — Tendencja utrzymana. — Usposobienie bez ochoty.

Giełdy pozalwowskie

PRZEDGIEŁDA KRAKOWSKA.

BP. 0.46 towar. Zielen. 11.75 towar. Cegiel. 0.68 płaca, Parow 0.40 Górka 20.50, Siersza g. 5.75, Chodorów 5.50 towar. — Tend. słaba.

OBROTY PRYWATNE.

Lwów, 21. maja 1924.

Dziś tendencja lekko zwyżkowa. Obrót ożywiony.

Dolary amer. 9.400—9.420 tys., dolary kanad. 8.850—8.900 tys., kor. czeskie 270—275 tys., leje 46000—46500, franki fr. 560—580 tys., franki szwajc. 1.660—1.680 tys., funty szt. 40—41 m.

Złoto: 20 kor. 39 i pół—40 m., 20 franków 37—38 m., 20 mk. 46—46 i pół m., 10 ruble 48 i pół—49 m.

Srebro: kor. austr. 650—670 tys., 5 kor. 3.400—3.500 tys., flor. 1.700—1.750 tys., ruble 2.800—3.000 m., kopiejki za rubel 1.200—1.300 tys.

Urzędowa Ceduła Giełdy Lwowskiej

Nr. 108. **Środa, 21. maja 1924.** **Notowania w złotych.**

A. Kursa efektów:

Kategorje:	Wart. nom.	Ostatnia dywid. 1923	Ostatnia dywid. 1924	Płacą: zł.	Płacą: gr.	Żądają: zł.	Żądają: gr.	Transakcje	Uwagi
I. Papiery państwowe.									
3% Państwowa poż.	—	—		—	—	—	—	—	
Prem. z r. 1920	1000	—		—	—	—	—	—	
4½% P. zł. z r. 1922	10000 i10 złp	—		—	—	—	—	—	
II. Listy zastawne.									
(bez kuponu bież.)									
4% Banku hip. gal.	za 100 Marek	—		—	—	—	—	—	
4½% Bk kred. z. gal.		—		—	—	—	—	—	
4½% Banku Małop.		—		—	—	—	—	—	
4½% Bk. hip. zemel.		—		—	—	—	—	—	
4½% Pol. Bk. kraj.		—		—	—	—	—	—	
4% Polsk. Bk. kraj.		—		—	—	—	—	—	
4½% Tow. kred. gal. ziemskie		—		—	—	—	—	—	
III. Obligi.									
(bez kuponu bież.)									
4½% K. P. Bk. kraj.		—		—	—	—	—	—	
4% Kom. P. B. kraj.		—		—	—	—	—	—	
4% K. lok. P. Bk kr.		—		—	—	—	—	—	
IV. Akcje.									
a) Bankowe:		1923	1924						
Akcyj. Związk.	280	140	—	—	—	—	—	—	
Akcyj. Hipoteczny	280	15000	—	—	84	—	90	0·85—0·89	
Handlowy w Poznaniu	1000	500	—	—	—	—	—	—	
Bank komercjalny	280	84	—	—	—	—	—	—	
Małopolski	280	140	—	—	—	—	—	—	
Powszechny kredytow	280	140	—	—	17	—	20	0·18—0·19	
Przemysłowy	280	130	—	—	38	—	41	0·39—0·40½	
Rolniczy S. A.	1000	—	—	—	—	—	—	—	
Ziemski kredytowy	280	84	—	—	16	—	26	0·16½—0·25	
Zemelny	280	84	—	—	—	—	—	—	
Z. S. Z. w Poznaniu	1000	600	100ty.	—	—	—	—	—	
b) Handlowe:									
Impex Ska handlowa	140	90	—	—	—	—	—	—	
Polski Glob	500	200	—	—	—	—	—	—	
Polbal	1000	520	—	—	—	—	—	—	
Polsot	1000	210	—	—	—	—	—	—	
Tohan	140	210	—	—	—	—	—	—	
Wawel	500	300	—	—	—	—	—	—	
Hurtownia kol. S. A.	—	—	—	—	—	—	—	—	

Kategorje:	Wart. nom.	Dywid. 1923	Dywid. 1924	Płacą: zł.	Płacą: gr.	Żądają: zł.	Żądają: gr.	Transakcje	Uwagi
c) Przemysłowe:									
Agrochemia f. szt. n.	500	650	—	—	—	—	—	—	
Bracia Biskupscy	1000	—	—	—	—	—	—	—	
Brown Boveri Z. elekt.	1000	—	—	—	—	—	—	—	
Browary lwowskie	500	2000	—	7	65	7	90	7·75—7·80	
Chodorow f. cukru	1000	3000	—	4	95	5	10	5·00—5·15	
„Chybie". fabr. cukru	1000	2000	—	7	40	7	60	7·50	
Cegielski	1000	800	—	—	59	—	61	0·60	
Ćmielów fab. porcel.	1000	1000	—	—	—	—	—	—	
Fabryka Lokomotyw	—	—	—	—	—	—	—	—	
Gafota fabr. obuwia	140	140	—	—	—	—	—	—	
Galicja Rafin. nafty	140	800	—	—	—	—	—	—	
Gorka fab. cementu	140	600	—	—	—	—	—	—	
„Kabel" T. p. Warsz.	1000	300	—	—	—	—	—	—	
Karpalit zakłady lit.	140	140	—	—	—	—	—	—	
Krakus f. wód. Krak.	280	200	5000	—	—	—	—	—	
„Marynin" Z. p. ogrod.	5000	15000	—	—	—	—	—	—	
Niemojowski f. pap.	1000	500	—	—	65	—	—	—	
„Nitrat". Zakł. chem.	—	—	—	—	—	—	—	—	
Oikos Zakł. prz.-drz.	1000	4000	—	3	15	3	25	3·20	
Orthwein, Karasiński	500	200	—	—	—	—	—	—	
Parowozy S. A. b. m.	500	750	—	—	39	—	44	0·40—0·43	
Pezet Pow. Zakł. bud	500	200	1000	—	20	—	22	0·21	
Pocisk zakł. amun.	350	175	—	—	—	—	—	—	
„Pokucie" Ska naft.	1000	500	—	—	—	—	—	—	
Pol. Nafta prz. wiert.	500	350	20000	—	44	—	51	0·45—0·50	
Pol. Tow. Budowlane	500	400	—	—	11	—	13	0·11½—0·12	
Potega Tow. huty ż.	10000	2500	—	—	—	—	—	—	
Rakszawa fabr. suk.	140	280	—	2	95	3	10	3·00—3·03	
„Rohn Zieliński" Z. m.	500	300	—	—	—	—	—	—	
Siersza zakł. elektr.	200	40	—	—	50	—	—	—	
Siersza gór. zakłady	140	800	—	5	70	5	90	5·80	
Spółka Akc. Wydaw.	280	56	—	—	—	—	—	—	
„Strem" Z. chem.	—	—	—	—	—	—	—	—	
„Tehate". Tow. akc.	1000	—	—	2	45	2	55	2·50	
Tepege gór. zakłady	700	700	—	—	—	—	—	—	
Tesp. tow. ekspl. soli	1000	350	—	5	70	6	05	5·80—5·95	
Trzebinia f. m. S. A.	140	280	—	—	—	—	—	—	
Ursus fab. motorów	500	1000	—	—	—	—	—	—	
Wild i Ska	500	500	—	—	—	—	—	—	
Zieleniewski f. masz.	1000	1070	—	11	10	11	40	11·25	

V. Waluty i Dewizy

Bilety bankowe			Kategorje:		Czeki, przekazy i wypłaty			Uwagi
płacą	żądają	transakcje			płacą	żądają	transakcje	
—	—	—	Dolary amerykańskie	(za 1 $)	—	—	—	Notowania kursów walut i dewiz zostaną podjęte niebawem.
—	—	—	drobne		—	—	—	
—	—	—	kanadyjskie		—	—	—	
—	—	—	Dynary	(za 100)	—	—	—	
—	—	—	Funty	(za 1 £)	—	—	—	
—	—	—	Franki belgijskie	(za 100)	—	—	—	
—	—	—	Franki francuskie	(za 100)	—	—	—	
—	—	—	Floreny holenderskie	(za 100)	—	—	—	
—	—	—	Franki szwajcarskie	(za 100)	—	—	—	
—	—	—	Korony austrjackie	(za 100.000)	—	—	—	
—	—	—	Korony czeskie st.	(za 100)	—	—	—	
—	—	—	Korony duńskie	(za 100)	—	—	—	
—	—	—	Korony norweskie	(za 100)	—	—	—	
—	—	—	Korony szwedzkie	(za 100)	—	—	—	
—	—	—	Korony węgierskie	(za 100.000)	—	—	—	
—	—	—	Lei rumuńskie	(za 100)	—	—	—	
—	—	—	Liry włoskie	(za 100)	—	—	—	

B. Kursa Zbożowe.

Ceny rozumieją się w złotych za 100 kg. bez podatku spożywczego, miejsce stacja załadowania.	Ceny od		Ceny do		Uwagi
PSZENICA krajowa 73/74 ex 1923	19		20	25	*)
ŻYTO małopolskie 68/69 ex1923	11	25	12	—	*)
ŻYTO małopolskie 65/66	10	20	10	50	*)
JĘCZMIEŃ: małopolski browarniany	11	50	12	—	*)
JĘCZMIEŃ małopolski przemiałowy	10	—	10	50	*)
OWIES małopolski 44/45 ex 1923	11	50	12	50	
KUKURUDZA	—	—	—	—	
ZIEMNIAKI jadalne	—	—	—		
FASOLA biała	—	—	—		
FASOLA kolorowa	—	—	—	—	
FASOLA krasa	—	—	—	—	
GROCH polny	—	—	—	—	
GROCH ½ Victoria	—	—	—	—	
BOBIK	—	—	—	—	
MIESZANKA pastewna w ziarnie	—	—	—	—	
WYKA	—	—	—	—	
SIANO słodkie krajowe prasowane	—	—	—	—	
HRECZKA	—	—	—	—	
SŁOMA prasowana	—	—	—	—	
LEN	—	—	—	—	*) Ceny szacunkowe bez trans
LUBIN	—	—	—	—	

Ceny rozumieją się w złotych za 100 kg. bez podatku spożywczego, miejsce stacja załadowania.	Ceny od		Ceny do		Uwagi
Mąka pszenna 40%, 0*) (typy młyny lwowskie loco Lwów brutto za netto łącznie z workami)	—	—	—	—	
Mąka pszen. kuchenna 1	—	—	—	—	
Mąka pszenna ciemna 4	—	—	—	—	
Mąka żytnia 60% —	—	—	—	—	
Mąka żytnia 70% —	—	—	—	—	
GRYSIK kukurudziany	—	—	—	—	
MĄKA kukurudziana	—	—	—	—	
OTRĘB pszenny netto bez worka	—	—	—	—	
OTRĘB żytni netto bez worka	—	—	—	—	
KASZA HRECZANNA	—	—	—	—	
KASZA JAGLANNA	—	—	—	—	
KASZA JĘCZMIENNA	—	—	—	—	
PĘCAK	—	—	—	—	
MAKUCHY lniane i konopne	—	—	—	—	
MAKUCHY rzepakowe	—	—	—	—	
KONICZYNA czerwona krajowa natur.	—	—	—	—	
KAPUSTA KWASZONA	—	—	—	—	
WORKI jutowe wyr. Stradom. Warta Częstochowianka 75 kg. za sztukę	—	—	—	—	
WORKI używane, dobre, za sztukę	—	—	—	—	*) Ceny szacunkowe bez trans

Sekretarjat Giełdy.

Generalny Sekretarz Dr. PANETH.

ESKA.

MAZEPA.

Lwów, 21 maja.

Wobec wznowienia na scenie lwowskiej arcydzieła Juljusza Słowackiego „Mazepa“, nie od rzeczy będzie przypomnieć kilka dat z życia bohatera tej tragedji.

Mazepa vel Maziepa to rodzina kniaziowskiego pochodzenia szczepu Ruryka. (Piasecki: „Kronika“. Konstytucje IV. f. 449. Lustracje dóbr województwa kijowskiego). Brali przydomek Kołedyński a właściwie Kołodyński i pieczętowali się herbem Kurcz (herb podobny do wywróconej Kościeszy, po prawej stronie tarczy gwiazda, po lewej półksiężyc jednym rogiem do góry drugim na dół, pole czerwone). Sami Mazepowie uważali się za odnogę wspomnianego rodu ale lubo w ich żyłach biła krew dawnych miejscowych kniaziów rodowitość ich — jak pisze kronikarz — niegdyś być może kwitnąca, przy ciągłych walkach w tym kraju z Tatarami i wyzuciu się przez to samo z dobrego bytu w niwecz zdrobniała, jak się z pszenicy w mak się obróciła, jak się w on czas wyrażano. Osobnym przywilejem z r. 1572 Zygmunt August, król Polski, mając szafunek ziemiami narodowemi, nadał ziemianinowi kijowskiemu Michajłowi Mazepie za zasługi pustkę bezimienną nad rzeką Kamienicą (Kamionką) położoną w powiecie kijowskim (dzisiejszym powiecie wasylkowskim) województwa kijowskiego. Na tem pustkowiu założył Mazepa osadę i forteczkę i nazwał ją Mazepińce. W roku 1616 występuje jako posiadacz futoru nad Kamionką Nykoła Mazepa-Kołodyński. Trzymał futor na prawie lennem. Syna Nykoły Adama skazano na banicję za okrutne zabicie Jana Zieleńskiego. Król Jan Kazimierz za wstawieniem się Jana Wyhowskiego herbu Abdank, wojewody kijowskiego, Generalnego Wojska Wielkiego Księstwa Ruskiego i Zaporoskiego Hetmana, zniósł banicję i Mazepińce z lennego prawa w dziedzictwo Mazepie ofiarował za zasługi położone około Rzeczypospolitej. W odnośnym dekrecie nazywa król Mazepę zasłużonym szlachcicem i żołnierzem. Ten sam król po śmierci Sołtyka mianuje 1662 r Adama Mazepę podczaszym czernichowskim (sygillaty).

Synem Adama z żony Marji Magdaleny z Mokojewskich (Wieliczko) przydomku Dryszka (Kurpatnicki) był Iwan. Urodził się on w Mazepińcach w roku 1640 Rodzic wyprawił go wcześnie na dwór królewski do Warszawy, gdzie był (paziem) pokojowcem (Kostomarow). Na Ukrainę sprowadziła Iwana w r. 1663 z Polski, w której od młodości przebywał, nie — jak podaje w kronice Pasek — miłosna przygoda ale zjechał on tam w ważnem poselstwie, bo ze zleceniem wręczenia od króla buł wnowoobranemu hetmanowi Pawłowi Teterze. Jan Kazimierz ciągnąc w r. 1664 na wyprawę zadnieprską zastał w Mazepińcach jeszcze ojca Iwaszka pana Adama przy życiu. Ale niebawem nadeszła tak zwana „ruina“. Tatarskie i kozackie gospodarzenie ogniem i mieczem po kraju dało się we znaki i Mazepińcom i te, tak jak i inne miejscowości, spustoszone doszczętnie znikły z widowni. Nie było więc po co dosiadywać w zniszczonym pogorzelskim majątku i gdy Ukraina odtąd była uważana jako mętna woda do połowu sposobna dla chciwych właśnie warchołów toć i Iwan Mazepa zostaje partyzantem Doroszeńki i nareszcie po usunięciu w r. 1687 Iwanie Samujłowiczu zostaje obrany jednomyślnie hetmanem Zadnieprza. Jako hetman przybiera otczestwo Stefanowicz a nie Adamowicz, bo ojca jego drugiem imieniem było Stefan. „Szlakami i zabiegami“ urasta na mocno historyczną osobistość. Niezwykłym sprytem umacniał swoją władzę i strzegł granic Zadnieprza przed napadami Turków i Tatarów.

Kiedy car Piotr Wielki wyruszył przeciw Turcji oddał mu Mazepa ważne, bardzo wielkie usługi. Posądzenia o potajemne knowania Mazepy przeciw Rosji nie znalazły posłuchu u Piotra, który miał do Mazepy, niezem zresztą nieugruntowane zaufanie. Wkrótce jednak zrodziło się u Mazepy niemaskowane już postanowienie uniezależnienia Zadnieprza. Wprawdzie w r. 1704 i 1705 wyruszył przeciw Szwedom i Króla Stanisława Leszczyńskiego zwolennikom po pokoju jednak zawartym w Altranstädt zobowiązał się królowi Szwedów, Karolowi XII. przystąpić do Polski ei, skoro tylko będzie miał zapewnioną opiekę Szwecji. Piotr Wielki, dowiedziawszy się o tem, potargał portret Mazepy w strzępy a generałowi Meżykowowi nakazał, aby rezydencję Mazepy Baturin zrównał z ziemią. Karol tymczasem zbliżył się wraz z wojskami Mazepy do Połtawy i obległ tę warownię. Oblężenie skończyło się 27 czerwca 1709 klęską Szwedów. Karol XII. z Mazepą cofnął się ku Dnieprowi a następnie obaj schronili się na terytorjum ówczesnej Turcji mianowicie w Benderze na Besarabji, gdzie Mazepa niebawem bo dnia 18 marca 1710 dokonał żywota.

Mimo my ślady (Rulikowski), że pomimo bogactw i wielkości dóbr jakie za hetmaństwa swego posiadał na Zadnieprzu Mazepa nie przestawał interesować się swoją dawną ojczystą posiadłością w Polsce i nawet zmusił siostrę za szwagrem swoim Janem Woynarowskim sędzią ziemi kijowskiej, aby ten ludzi w spustoszałych Mazepińcach osadzał (Kostomarow). Jakiś czas mieszka w tej wsi siostra Mazepy Woynarowska, ale ta w końcu rozstawszy się z mężem umarła w klasztorze przy matce swojej ihumeni Marji Magdalenie (Wieliczko).

Iwan Mazepa za zdradę z Rosji wywołany umarł, jak już wspomniano, iel śmy, w Benderze a niezliczone jego skarby bogactwa i dobra skonfiskowano na Zadnieprzu. Przy Mazepińcach jego jedyny, lubiony siostrzeniec Andrzej Woynarowski nieosiadł się, toć i on umarł na wygnaniu w Jakucku. Mazepińce też jako już niczyje wcielono do dóbr koronnych starostwa białocerkiewskiego. Dokonana w r. 1765 lustracja tych dóbr wykazuje w Mazepińcach 22 chałup. Mazepińce łącznie z innymi majątkami starostwa białocerkiewskiego były tego roku w posiadaniu Jerzego Wandalina Mniszcha generała wielkopolskiego. Tytułem quarty płacił generał z tego starostwa r. czni 73.255 złotych pol 7 groszy. (Czemeryński).

Iwan Mazepa potomstwa (legalnego) nie pozostawił. Mazepińce istnieją do dzisiaj.

—o—

Firm. 104/23. Stow. II. 274. Uchwała. W rejestrze Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych należy wpisać przy firmie: „Kasa związkowa dla oszczędności i kredytu w Jaśle, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką" w likwidacji, wykreślenia tejże firmy z rejestru. 2832

Sąd okręgowy. Oddział IV.
Jasło, dnia 5. stycznia 1924.

Firm. 299. Rg. C VII. 102. Zmiany dotyczące firmy spółkowej już wpisanej. Do rejestru wpisano dnia 11. marca 1924: Siedziba firmy: Lwów. Brzmienie firmy: Spółka przemysłowo-handlowa „Tewenro", Spółka z ogran. odpow. we Lwowie. Zmiany: Uchwałą Walnego Zgromadzenia z dnia 29. lutego 1924 stwierdzoną notarialnie do Lrep. 8517 postanowiono rozwiązanie Spółki. Likwidatorami ustanowiono dotychczasowych zawiadowców, którzy firmę spółki z dodatkiem wskazującym na likwidację podpisywać będą bądź łącznie bądź też każdy z osobna.

Sąd okręgowy jako handl.. Oddział IV.
Lwów dnia 5. marca 1924. 3059

L. cz. Firm. 292/23. B. I. 98. Zmiany i dodatki do wpisanych już w rejestrze handlowym firm spółkowych. Do rejestru B. należy wpisać przy firmie Powszechny Bank Związkowy w Polsce spółka akcyjna filja w Drohobyczu że członkami Rady Zawiadowczej wybrani zostali: 1) Dr. Maksymiljan Bernstein dyrektor Zrzeszenia producentów spirytusu w Warszawie, 2) Baron Edmund Carton de Wiart dyrektor Societe Generale de Belgique w Brukseli, 3) Ryszard Fanta konsul generalny w Wiedniu, 4) Dr. Adam Gniński właśc. dóbr w Cieszanowie, 5) Dr. Tadeusz Gorecki adwokat we Lwowie, 6) Rudolf Albert Koechlin-Hoffmann, Prezes Basler Handelsbank w Bazylei, 7) August Lizak przemysłowiec w Krakowie, 8) Oskar Pollak dyrektor Wiedeńskiego Banku Związkowego w Wiedniu, 9) Bernard Popper-Artberg dyrektor Wiedeńskiego Banku Związkowego w Wiedniu, 19) Paweł Ramlot Administrator Banque Belge pour l'etranger w Brukseli, 11) Lipa Schutzmann przemysłowiec naftowy we Lwowie, 12) Dr. Władysław Stesłowicz były minister we Lwowie, 13) Henryk Szatkowski dyrektor ref. Tow. Wzaj. Ubezpieczeń w Krakowie, 14) Edmund Trepka profesor politechniki w Warszawie, 15) Le Chevalier Ede Wouters d'Ophinter Wiceprezes Banque Belge pour l'entranger w Brukseli. Dzień wpisu: 16 listopada 1923.

Sąd okręgowy jako handl., Oddział II.
Sambor, dnia 16 listopada 1923. 2973

Firm. 296/23 C. II. 111. Zmiany i dodatki do wpisanych już w rejestrze handlowym firm spółkowych. Do rejestru C. należy wciągnąć przy firmie „Opal", handlowo-przemysłowa spółka z ograniczoną poręką w Drohobyczu, następujące zmiany: 1) Wykreśla się Eljasza Sacka, zawiadowcę z powodu ustąpienia. 2) Kontrakt spółki z daty Drohobycz, 19. maja 1922. Lrep. 96.227 został zmieniony w tym kierunku, iż spółka mieć będzie odtąd tylko jednego zawiadowcę, którym obecnie jest Gyula Klejn. Dzień wpisu 23. listopada 1923. 2971

Sąd okręgowy jako handl.. Oddział II.
Sambor, 23 listopada 1923.

Firm. 200/23. C. II. 229. Wpis do rejestru handlowego firmy spółkowej. Do rejestru C. należy wciągnąć co następuje. Siedziba firmy: Borysław. Brzmienie firmy: Skład materjałów drzewnych budowlanych „Esbeha", Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Przedmiot przedsiębiorstwa: Kupno i sprzedaż na rachunek własny i rachunek osób trzecich wszelkich materjałów drzewnych, a to tak drzewa budowlanego, jak i opałowego, oraz handel materjałami budowlanymi. Forma spółki: akt notarjalny z daty Drohobycz, 22. kwietnia 1923 l. rep. 107224. Zawiadowcy Wilhelm Schreiber Natan Beller w Borysławiu i Egon Handel w Drohobyczu. Kapitał zakładowy wynosi 5000000 Mp., został w gotówce wpłacony. Czas trwania spółki: Spółka zawiązała się na 5 lat. Podpis firmy: Pod brzmieniem firmy podpisują dwaj zawiadowcy. 2967

Sąd okręgowy. Oddział V.
Sambor, dnia 30 czerwca 1923.

Firm. 453/24. C. V. 214. Wpisano do rejestru Oddział C. Siedziba i firma: „Hout", spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Krakowie, ul. Basztowa 23. Ustąpił zawiadowca Teofil Przybylski, a w jego miejsce wybrany nowy zawiadowca Dr. Henryk Aschkenazy, dyrektor Banku Dyskontowego Warszawskiego w Warszawie zamieszkały. Kapitał zakładowy spółki z dotychczasowej kwoty 10.000.000 Mk. polskich podwyższono o dalszą gotówkową kwotę 3.590.000.000 Mk. polskich, a zatem do łącznej wysokości 3.600.000 Mk. polskich. Podwyżka kapitału została w całości objęta przez dotychczasowych spólników i do Spółki wpłacona. Dzień wpisu 5. kwietnia 1924. 3039

Sąd okręgowy jako handl., Oddział II.
Kraków, dnia 2. kwietnia 1924.

Firm. 196. Spdz. I. 114. Wpis firmy spółdzielni. Do rejestru wpisano dnia 11. lutego 1924. Siedziba spółdzielni: Lwów. Brzmienie firmy: Bank Wolnych Zawodów, spółdzielnia z ogr. por. we Lwowie. Przedmiot przedsiębiorstwa: a) udzielanie kredytów członkom potrzebnych na cele inwestycyjne i obrotowe w ich gospodarstwach, przedsiębiorstwach i zawodach; b) przyjmowanie do oprocentowania wkładek oszczędności od członków i nieczłonków; c) nabywanie i sprzedawanie wszelkiego rodzaju walorów i papierów wartościowych, d) wszelkie inne operacje bankowe poruczone do wykonania przez instytucje obowiązane do publicznego składania rachunków; e) zaciąganie pożyczek celem powiększenia środków obrotowych; f) ochrona dalszych posiadaczy akcji przez zastępywanie ich interesów wobec towarzystw i spółek akcyjnych i przez wykonywanie praw tym posiadaczom przysługujących; g) zakupno i sprzedaż na rachunek własny lub komisowy wszelkich towarów i artykułów niewyjętych z obrotu i niewymagających osobnej koncesji. Czas trwania nieograniczony. Udział członka wynosi 5.000.000 mkp. płatny w całości przy złożeniu deklaracji. Każdy członek może mieć więcej udziałów. Członkowie odpowiadają udziałami, a nadto kwotą równającą się 10-krotnej wysokości zadeklarowanych udziałów. Zarząd Spółdzielni składa się z 3 członków. Członkami Zarządu wybrani: Dr. Marceli Buber, Marek Liebermann i Dr. Adolf Rothfeld. Podpis firmy nastąpi w ten sposób, że pod jej brzmieniem umieszczą swe łączne podpisy dwaj członkowie zarządu. Ogłoszenie Spółdzielni umieszczane będą w „Gazecie Lwowskiej". Spółdzielnia ma Radę Nadzorczą złożoną z 3 osób.

Sąd okręgowy jako handl., Oddział IV.
Lwów dnia 8. lutego 1924. 3058

Firm. 102/24. C I. 151. Zmiany i dodatki. Na podstawie umowy zawartej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką austrjacką, ratyfikowanej przez Rząd polski dnia 11. listopada 1922, ogłoszonej w Dz. U. Rzp. Nr. 4 z 16. stycznia 1923, wierzytelnego odpisu protokołu Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z 29. maja 1923 Lrep. 232, superlegalizowanego wyciągu z rejestru Sądu handlowego we Wiedniu, uwierzytelnionej rezolucji austr. Ministerstwa Związkowego z 20. listopada 1923 L. 59241 prolongującej prekluzywny termin ustanowiony w art. 5 al. 3 aneksu C. do 30. kwietnia 1924 dozwala się i zarządza się uwidocznienie w rejestrze dla Spółek z ogr. por., że Spółka „Alfa Petroleum Ges. m. b. H.": po polsku: „Alfa, Spółka naftowa z ogr. por." przeniosła swą siedzibę z Wiednia do Lwowa.

Sąd okręgowy jako handl., Oddział V.
Sambor dnia 15. kwietnia 1924. 2978

Firm. 30/24. Stow. I. 104. Stowarzyszenie: Polska spółka handlowa Kram T. S. L. w Sanoku z ograniczoną poręką, zgłosiła likwidację. Likwidatorami wybrano: Tadeusza Dworskiego, Jana Kosinę, Tadeusza Malawskiego w Sanoku. Likwidacja nastąpi w myśl art. 79 i 80 ustawy o spółdzielniach.

Sąd okręgowy Oddział IV.
Sanok dnia 25 kwietnia 1924. 2767

Firm. 38/24. Spółka 50. Na podstawie umowy zawartej między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Austrjacką, ratyfikowanej przez Polskę 11 listopada 1922. DURP z 16 stycznia 1923 Nr. 4; odpisu protokołu nadzwyczajnego walnego zgromadzenia z 29 maja 1923 Lrep. 222, wyciągu z rejestru Sądu handlowego w Wiedniu, rezolucji Austrjackiego Ministerstwa Związkowego z 21 listopada 1923 L 59241 dozwala się i zarządza się uwidocznienie w rejestrze, że spółka „Erste Galizische Petroleum Industrie Actiengesellschaft vormals Szczepanowski & C." — „Pierwsza Galicyjska Spółka akcyjna dla przemysłu naftowego dawniej Szczepanowski Ska" przeniosła swą siedzibę z Wiednia do Lwowa. 2758

Sąd okręgowy.
Kołomyja, dnia 15 kwietnia 1924.

Firm. 212. Rg. A. V. 83. Wpis firmy spółkowej. Do rejestru wpisano dnia 29. lutego 1924. Siedziba firmy: Lwów, ul. Strzelecka 4. Brzmienie firmy: Hebenstreit i Grütz, Hurtowny handel towarami spożywczemi i kolonialnemi oraz mydłem. Przedmiot przedsiębiorstwa: w brzmieniu firmy. Czas trwania: nieograniczony. Forma prawna spółki: jawna spółka handlowa od 29. stycznia 1924. Jawnymi spólnikami są: Noe Hebenstreit kupiec we Lwowie ul. Grodzickich 8. i Rachela Grützowa kupcowa w Zamarstynowie ul. Wąska 26. Prokurę nadano Benzionowi Grützowi Zamarstynów ul. Wąska 26. Podpis firmy następuje w ten sposób, że pod brzmieniem firmy umieści swój podpis którykolwiek ze spólników lub prokurent. 2922

Sąd okręgowy jako handl.. Oddział IV.
Lwów, dna 22 lutego 1924.

Firm 309. Rg. A. V. 89. Wpis firmy spółkowej. Do rejestru wpisano dnia 22. marca 1924: Siedziba firmy: Lwów. — Brzmienie firmy: „Szwager i Tabak". Przedmiot przedsiębiorstwa: prowadzenie Salonu krawieckiego i składu materji ubraniowych. Forma prawna spółki: jawna spółka handlowa od sierpnia 1923 r. Jawnymi spólnikami są: Markus Szwager we Lwowie ul. Kurkowa L. 4. i Chaim Tabak we Lwowie Łyczakowska 8. Spólnicy uprawnieni do zastępstwa: obaj łącznie. Podpis fir. następować ma w ten sposób, że pod brzmieniem firmy umieszczą swe podpisy obaj spólnicy łącznie. 2908

Sąd okręgowy jako handl., Oddział IV.
Lwów, dnia 11 marca 1924.

Firm. 319/23. B. I. 26. Zmiany i dodatki odnoszące się do wpisanych już w rejestrze handlowym spółek akcyjnych. Do rejestru B. należy wciągnąć przy Firmie Polski Bank przemysłowy spółka akcyjna Filja w Drohobyczu że na Walnem Zgromadzeniu akcjonarjuszów z dnia 15. listopada 1922 zatwierdzoną postanowieniem Ministrów Sskarbu oraz przemysłu i Handlu ogłoszonem w „Monitorze Polskim" z dnia 19 lipca 1923. N. 161 i posiedzeniach Rady Zawiadowczej odbytych dnia 31 sierpnia 1923 i 28 czerwca 1923 uchwalono:)1 zmianę §§. 7, 9, do 19. 24. 27. 44. 47, 51, 54, 63 i 64 statutu. 2) kapitał akcyjny wynosi 1.050.000.000 Mk. i rozłożony jest na 3,750.000 sztuk akcji gotówką pełno wpłaconych na okaziciela opiewających, z czego 250,000 sztuk po K. 400 imiennej wartości a 3,500.000 sztuk po Mp. 280 imiennej wartości każda. 3) Organem Zawiadowczym towarzystwa jest Zarząd. Zarząd towarzystwa w myśl art. 227 do 241 kodeksu handlowego składa się z trzech do pięciu dyrektorów Rada Zawiadowcza: mianuje Prezesa Zarzadu z pośród jego członków, prezes Zarządu nosi tytuł Generalnego dyrektora. Rada Zawiadowcza oznacza uprawnienia prezesa Zarządu i może przyznać mu także prawo zasystosowania wykonalności uchwal wbrew jego zdaniu powziętych, w którym to razie decyzję ma bezzwłocznie powziąć Komitet Wykonawczy. Rada Zawiadowcza ustanawia regulamin czynności Zarzadu. Zarząd podpisuje Firmę. Do ważności podpisu Firmy niezbędnym jest podpis wspólny albo 2. członków Zarzadu, albo jednego członka Zarzadu i jednego dyrektora lub prokurzysty albo dwóch dyrektorów albo jednego dyrektora i jednego prokurzysty albo dwu prokurzystów — prokurzysta winien do swojego podpisu dołaczyć dodatek wskazujący na prokurę. 4) Członkami Zarządu ustanowieni zostali: 1) Dr. Marcin Szarski, prezes, 2) Dr. Zdzisław Słuszkiewicz w Warszawie, 3) Dr. Wilhelm Krzysztoń we Lwowie, 4) Dr. Feliks Merunowicz w Warszawie, 5) Tadeusz Filipi w Krakowie. Prezezem Zarzadu z tytułu Generalnego dyrektora ustanowiony został dotychczasowy prezes Dyrekcji Dr. Marcin Szarski, ma on prawo przewodniczenia na posiedzeniach Zarządu naczelnego kierownictwa Centrala tudzież wszystkimi Filiami, oraz prawa zasystowanie wykonalności uchwał wbrew jego zdaniu powziętych, w którym to razie decyzję ma powziąć bezzwłocznie Komitet Wykonawczy. — Dotychczasowy Wice-dyrektor Franciszek Kucner został mianowany Dyrektorem. Dzień wpisu 20 grudnia 1923.

Sąd okręgowy. Oddział II.
Sambor, dnia 20 grudnia 1923. 2972

Firm. 288. Rg. A IV. 35. Zmiany dotyczące firmy spółkowej już wpisanej. Do rejestru wpisano dnia 11. marca 1924: Siedziba firmy: Lwów. Brzmienie firmy: Mikołaj Butkowski i Ska, sprzedaż wędlin oraz wyrąb i sprzedaż mięsa we Lwowie, pl. Smolki 4. Zmiany Dotychczasowy spólnik Maurycy Langer r. Satz wystąpił ze spółki. W miejsce jego wstąpił Herman Meiman.

Sąd okręgowy jako handl., Oddział IV.
Lwów dnia 4. marca 1924. 3001

Firm. 383/24. C. III. 189. Wpisano do rejestru oddział C: Siedziba i firma: H. Oppenheim i Syn, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Krakowie, ul. Stradom 13. Prokurę Izaka Steögera wykreśla się. Dzień wpisu: 22 marca 1924. 3032

Sąd okręgowy jako handl. Oddz. II.
Kraków, dnia 17 marca 1924.

Prenumerata bez odnoszenia miesięcznie 3 zł. 28 gr. (5.900 tys.), z odnoszeniem lub pocztą mies 3 zł. 48 gr. (6.250 tys.), zagranicą 5 zł. 56 gr. (10 mil.). — Redakcja czynna od godz. 8 rano do 1 popoł. z wyjątkiem niedziel i świąt. — Redaktor naczelny przyjmuje od 1—2 popoł. — Listów niefrankowanych należycie nie przyjmuje się. — Rękopisów Redakcja i Administracja nie zwraca. — Konto Poczt. K. Oszcz. 141.690.

Redaktor odpowiedzialny: JERZY KONARSKI. Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Drukarnia Polska, pod zarz. Z. Kiełbusiewicza.